

OŚWIADCZENIE NR 1/14
RADY MIASTA BIELSK PODLASKI

z dnia 21 sierpnia 2014 r.

**w sprawie uczczenia 450. rocznicy obrad Sejmu Walnego Wielkiego
w Bielsku Podlaskim.**

Na podstawie § 47 ust. 4 pkt 3 Statutu Miasta Bielsk Podlaski uchwalonego Uchwałą Nr XLVI/303/14 Rady Miasta Bielsk Podlaski z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miasta Bielsk Podlaski (Dz. Urz. Woj. Podl. z dnia 2 lipca 2014 r. poz. 2457), Rada Miasta Bielsk Podlaski przyjmuje niniejsze oświadczenie:

Dla uczczenia 450. rocznicy obrad Sejmu Walnego Wielkiego Rada Miasta Bielsk Podlaski wyraża hołd i uznanie dla dorobku minionych pokoleń i przekonanie o szczególnym znaczeniu tych wydarzeń dla miasta Bielsk Podlaski.

W 1564 r. w Bielsku Podlaskim miały miejsce obrady Sejmu Walnego Bielskiego, które trwały od początku czerwca do 22 lipca. Obok króla i wielkiego księcia Zygmunta Augusta wzięli w nim udział najważniejsi dostojnicy państwowi Wielkiego Księstwa Litewskiego, wśród nich: Mikołaj Radziwiłł - wojewoda wileński, kanclerz litewski, biskup wileński Walerian Protasiewicz, książę Juryj Olelkowicz Słucki, wojewoda podlaski Wasil Tyszkiewicz, wojewoda kijowski książę Konstanty Ostrogski, wojewoda nowogrodzki Paweł Sapieha, wojewoda witebski książę Stefan Zbaraski, hetman WKL Grzegorz Chodkiewicz, marszałek dworski, podskarbi ziemski WKL Ostafi Wołłowicz i wiele innych.

W sejmie uczestniczyli: chorążowie i posłowie ze wszystkich ziem i powiatów Wielkiego Księstwa Litewskiego oraz szlachta, rycerstwo i inni obywatele. W sejmie brali też udział reprezentanci Korony Polskiej, na czele z arcybiskupem gnieźnieńskim Jakubem Uchańskim. Przyjechali oni do Bielska, aby prowadzić rozmowy o warunkach unii dwóch państw - Wielkiego Księstwa Litewskiego i Korony.

Najważniejszym dokumentem uchwalonym przez Sejm był podpisany 1 lipca 1564 r. Przywilej Bielski. Stanowił on wstęp do II Statutu Wielkiego Księstwa Litewskiego, który na Bielskim Sejmie był także zatwierdzony. Przywilej Bielski doskonalił normy prawne I Statutu z 1529 r. Tworzył wybieralne sądy ziemskie, uniezależniając je od administracji państwowej. Cała szlachta, łącznie z głównym szlachcicem - wielkim księciem, stawała się równa wobec sądu i prawa. Przywilej potwierdzał także wszystkie dotychczasowe prawa i przywileje zarówno Kościoła łacińskiego, jak i Cerkwi prawosławnej, zachowywał prawa i zwyczaje sądowe Ziemi Bielsko-Mielnickiej i Drohickiej oraz potwierdzał prawa magdeburskie wszystkich miast w Wielkim Księstwie Litewskim. Tekst Przywileju Bielskiego przyjęto na

Sejmie Walnym Wielkim Bielskim Anno Domini 1564 w języku ruskim. Tekst spisany z oryginału stanowi załącznik nr 1, zaś tekst przetłumaczony na język polski stanowi załącznik nr 2 do niniejszego oświadczenia.

Oprócz Bielskiego Przywileju znanych jest ponad 30 dokumentów, które na sejmie były przez wielkiego księcia podpisane.

W 2014 roku mija 450. rocznica obrad Sejmu Walnego Bielskiego. Niewątpliwie Sejm Wielki z 1564 r. jest jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach miasta Bielsk Podlaski. Poprzez jego organizację Bielsk dołączył do elitarnego grona miast sejmowych, takich jak Wilno, Grodno i Brześć. W XVI wieku Bielsk, obok tych ośrodków, był najbogatszym i najszybciej rozwijającym się miastem Wielkiego Księstwa Litewskiego, a na terenie współczesnego województwa podlaskiego, tylko w Bielsku odbył się sejm walny.

Rada Miasta Bielsk Podlaski uważa, że wydarzenia sprzed 450 lat świadczą o wielkiej, pozytywnej i budującej historii miasta, stanowią źródło dumy i zobowiązań dla przyszłych pokoleń, o czym należy przypominać zarówno mieszkańcom miasta i jak regionu.

Rada Miasta Bielsk Podlaski wyraża poparcie dla inicjatyw społecznych przyczyniających się do upamiętnienia wydarzeń związanych z 450. rocznicą Sejmu Walnego Bielskiego.

Przewodniczący Rady

/-/ Kazimierz Henryk Leszczyński

Do wiadomości:

- Marszałek Sejmu RP Ewa Kopacz
- Wojewoda Podlaski Maciej Żywno
- Marszałek Województwa Podlaskiego Jarosław Zygmunt Dworzański
- Starosta Bielski Sławomir Jerzy Snarski
- miasta i gminy z terenu Powiatu Bielskiego
- szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu miasta Bielsk Podlaski